

ПРАВИЛНИК

ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА И УПРАВЛЕНИЕТО НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И ХУДОЖЕСТВЕНОТВОРЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ НА ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”

ШУМЕН
2018

<i>Правилник за организацията и управлението на научноизследователската и художественотворческата дейност на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски”</i>	Издание 1	Редакция 0	23.02.2018 г.	стр. 1
---	-----------	------------	---------------	--------

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият правилник е разработен в съответствие със Закона за висше образование /чл. 61. ал. 2 от ЗВО/, със Закона за насърчаване на научните изследвания /ЗНИИ/ и е съобразен с нормативните документи на МС и МОН, с Националната стратегия за научни изследвания, Стратегията за развитие на висшето образование в Република България, Стратегия за развитие на научните изследвания в Република България, Стратегията за развитие на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ (ШУ).

Чл. 2. Правилникът урежда основните положения, свързани с формите, планирането, финансирането, организирането и отчитането на присъщата на Шуменския университет научноизследователска и художественотворческа дейност (по смисъла на класификацията на икономическите дейности – КИД – 2008 – „Научноизследователска и развойна дейност“).

Чл. 3. Научноизследователската и художественотворческата дейност (НИХТД) по смисъла на този правилник е сред основните приоритети в предмета на дейност на ШУ и обхваща фундаментални и научно-приложни изследвания чрез: проучвателна, аналитична, прогнозна, експертна, развойна, технологична, нормативна, внедрителска, изобретателска, патентна, лицензионна, художественотворческа и други творчески дейности, включително дейности по разпространението на получените научни резултати, които се провеждат систематично.

Чл. 4. Научноизследователската и художественотворческата в ШУ се осъществява в научни области/научни направления (съгласно Приложение 1 от „Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд "Научни изследвания"”), застъпени в областите на висше образование, в които Университетът обучава студенти.

Чл. 5. (1) Активното поддържане и политика за развитие на научноизследователската и художественотворческата дейност в ШУ има за цел:

1. Повишаване авторитета на Университета като научен и културен център на регионално, национално и европейско равнище;
2. Създаване на нови научни знания и научно-приложни продукти в приоритетни области на науката;
3. Прилагане на резултатите от научноизследователската и художествено-творческата дейност за научно-методично осигуряване на обучението, организирано от университета;
4. Внедряване и разпространение на научни продукти;
5. Повишаване на научната квалификация на академичния състав на университета;
6. Стимулиране на креативността и създаване на условия за развитие на творческите възможности на студентите и докторантите на университета;
7. Международен и национален обмен на знания.

(2) Провеждането на Научни изследвания е неотделима част от дейността на академичния състав (чл. 63 от ЗВО). НИХТД се осъществява от колективи и отделни членове на академичния състав в ШУ, от специално назначени или привлечени за целта специалисти (външни лица), от обучаваните докторанти, студенти и специализанти.

Чл. 6. Чрез научноизследователската и художественотворческата си дейност академичната общност на ШУ създава интелектуална собственост, която се ползва със съответните права и

Правилник за организацията и управлението на научноизследователската и художественотворческата дейност на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	23.02.2018 г.	стр. 2
--	-----------	------------	---------------	--------

задължения, описани в Закона за патентите, Закона за авторското право и сродните му права и Закона за защита на конкуренцията.

Чл. 7. Научноизследователската дейност на ШУ се основава на принципите етичност, прозрачност, публичност, достъпност и приложимост.

Чл.8. Шуменският университет насърчава научноизследователската и художественотворческата дейност, като се стреми да създава условия и да стимулира развитието и оптималното използване на научния потенциал на академичната общност, в съответствие с европейските, националните и университетските приоритети.

Чл. 9. Основни форми за осъществяване на научноизследователска и художествено-творческа дейност са:

1. Разработка на проекти чрез участие в конкурси, финансирани от ШУ и външни източници;
2. Самостоятелни и/или колективни изследвания, разработки и творчески прояви на членове на академичния състав или академичната общност, чиито резултати се отчитат на ежегодните научни сесии;
3. Участие в различни по продължителност специализации и обмен по научни програми;
4. Организиране и участие в научни форуми и художественотворчески прояви;
5. Лекторски, консултантски и експертни изяви по покана на висши училища и научноизследователски центрове от страната и чужбина;
6. Публикуване на научни и творчески резултати в специализирани издания;
7. Издателска дейност;
8. Научно сътрудничество.

II. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ

Чл. 10. Членовете на академичния състав имат право:

1. Свободно да провеждат, съобразно своите интереси, научни изследвания и да публикуват резултатите от тях;
2. Свободно да извършват, съобразно своите интереси и по своя инициатива, научноизследователска дейност, свързана с тяхното научно развитие и израстване;
3. Да участват в определяне, изпълнение и оценка на научната политика и приоритети на ШУ и да предлагат проблеми, теми и задачи за научноизследователска и художествено творческа дейност;
4. Да ползват по установения ред базата и услугите, предоставени от ШУ, за осъществяване на собствените си изследвания и при ръководството на научноизследователската и художественотворческата дейност на студентите, докторантите и специализантите;
5. Да бъдат подпомагани по установения ред при участието си в научни прояви;
6. Да ползват по установения ред творчески отпуск, както и краткосрочни и дългосрочни специализации (повече от три месеца) извън ШУ (Правилник за отпуск, творческо развитие, специализации и работа в чужбина, ШУ, 2012; чл. 55, т.2 от ЗВО);
7. Да членуват в национални и международни организации, съюзи и дружества, свързани с техните професионални и научни интереси.

Чл. 11. Осъществяването на научноизследователска дейност се обвързва с основните задължения, с атестирането и премиране на членовете на академичния състав.

Чл.12. Членовете на академичния състав са длъжни ежегодно да отчетат резултатите от научноизследователската си дейност (съгласно чл. 65 от ЗВО).

III. НИХТД НА ДОКТОРАНТИ, СТУДЕНТИ И СПЕЦИАЛИЗАНТИ

Чл. 13. Организирането на НИХТД на студентите, докторантите и специализантите се осъществява от катедрите и основните структурни звена.

Чл. 14. Ръководството на НИХТД на студентите, докторантите и специализантите се осъществява от научните ръководители/членовете на академичния състав.

Чл. 15. ШУ създава условия за включване на студентите, докторантите и специализантите в научноизследователска и художественотворческа дейност като:

- поддържа информираността на студентите и докторантите за възможности за участие в научни прояви, форуми и др.;
- организира мероприятия, форуми и др. за студенти и докторанти;
- публикува научни разработки на студенти и докторанти в издания на ШУ;
- насърчава и стимулира активността на студентите и докторантите чрез финансова подкрепа (награди, стипендии, освобождаване от такси за участие в конференции и други научноизследователски и художественотворчески прояви, за публикуване на научни разработки и др.).

Чл. 16. Студентите, докторантите и специализантите имат право:

1. Да получават квалифицирана помощ и ръководство от академичния състав за своето научно, професионално и културно израстване;
2. Да участват в научноизследователската дейност на ШУ, като им се гарантират авторските, изобретателските и сродните на тези права и възнаграждения;
3. На достъп до научната инфраструктура на ШУ (лаборатории, апаратура, литература и др.);
4. Да организират и участват в научни прояви.

IV. НАУЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Чл. 17. (1) ШУ осъществява научно сътрудничество с организации, с институции, с юридически и физически лица в страната и в чужбина по инициатива на ШУ, на негови звена, колективи и отделни членове на академичния състав или по инициатива на другата страна и с решение на участниците от ШУ. Научното сътрудничество се осъществява по реда и условията на договор, сключен с Ректора на ШУ.

(2) Отношенията между ШУ и изпълнителите на задачи по сключените от ШУ договори с външни организации и лица се уреждат със самия договор или с допълнително сключен вътрешен договор между ШУ и изпълнителите.

Чл. 18. Целта на националното и международно сътрудничество е:

- развитието на интеграционните процеси и интернационализирането на НИХТД на ШУ и позиционирането ѝ в научното пространство;
- установяване на стратегически взаимоотношения в научната сфера и иновациите;
- развитие, трансфер и внедряване на нови учебни програми, модерни интензивни програми, нови педагогически подходи и обмен на добри практики;
- повишаване качеството на преподаването и услугите в ШУ.

Чл. 19. Звената на ШУ може да обединяват научния си потенциал с други страни (в национален и международен план) в общи научни изследвания, проекти, програми, прояви, конференции, симпозиуми, семинари, кръгли маси, публикации, обмен на информация и резултати от научноизследователски дейности, консултации и работни срещи и др.

Чл. 20. Научното сътрудничество се осъществява по инициатива на ръководството на ШУ, на нейни научни или програмни колективи, на отделни членове на академичния състав или на другата страна и след решение на Академичния съвет на ШУ.

Чл. 21. Научното сътрудничество се организира в различни форми на двустранна и многостранна договорна основа или при друга форма за съгласуване интересите и действията на участниците.

Чл. 22. Дейностите, правата и задълженията между страните се уреждат съобразно сключените договори.

Чл. 23. Право да сключва консултантски договори, договори по научноизследователски или образователни програми и проекти, финансирани от национални или от чуждестранни източници от името на ШУ има само Ректора на ШУ.

V. НАУЧНИ ПРОЯВИ, ОРГАНИЗИРАНИ ОТ ШУ

Чл. 24. Научните прояви, организирани от Шуменския университет могат да се провеждат със средства от: държавния бюджет, отпуснати целево за научноизследователска дейност; по решение на структурните звена за собствена сметка; други финансови източници.

Чл. 25. Подготовката на научните прояви се осъществява от организационен комитет, утвърден от съвета на звеното организатор.

Чл. 26. Материалите от работата на научните прояви (форуми) се публикуват изцяло или частично в годишници, в сборници, в брошури, в научни издания на Шуменския университет или в други специализирани издания.

Чл. 27. Организираните от ШУ научни прояви, финансирани със средства целево, отпуснати от държавния бюджет, се провеждат въз основа на сключения договор и по реда на предвидените в план-програма и план-сметка условия, съгласно Системата за организация, провеждане, класиране и отчитане на проектите, участващи в конкурса за финансиране от средствата, целево отпуснати от държавния бюджет за научноизследователска и художественотворческа дейност на Шуменския университет.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА НИХТД

Чл. 28. НИХТД се организира на територията на Шуменския университет и на допълнителните му структурни звена: центрове, лаборатории и други, както и на територията на външни организации и институции, с които се сключва договор.

Чл. 29. НИХТД се планира, обсъжда, приема и отчита на ниво:

1. Първично структурно звено (катедра);
2. Основно структурно звено (факултет, Колеж, ДИКПО); допълнителните звена – центрове и лаборатории;
3. Студентски съвет;

4. Академичен съвет и утвърдените от него управленски и консултативни органи.

Чл. 30. (1) Планирането на НИХТД има за цел да създаде условия за изпълнение на дейностите, описани в чл. 3 на настоящия Правилник.

(2) Планирането на НИХТД е годишно и се осъществява за всяка календарна година.

(3) Планирането на НИХТД в ШУ се осъществява индивидуално, общо за катедрите, общо за основните структурни звена и общо за ШУ.

(4) Всеки член на академичния състав предлага индивидуален план за НИХТД в началото на календарната година.

(5) Индивидуалните планове на членовете на катедрата се обобщават и оформят от отговорника по НИХТД на катедрата като Годишен план за НИХТД на катедрата. Годишният план за НИХТД на катедрата се приема от Катедрения съвет.

Чл. 31. Катедрите обезпечават единството на научноизследователската и художественотворческата дейност с обучението, както и повишаването на тяхното качество и разширяването на участието на студентите, докторантите и специализантите.

Чл. 32. Катедрите планират и осъществяват научноизследователска и художественотворческа дейност, така че да насърчават и подпомагат научното развитие на академичния състав.

Чл. 33. Научното развитие на академичния състав се контролира и оценява чрез атестиране по определени критерии и показатели съгласно "Правилник за атестиране на академичния състав в ШУ".

Чл. 34. Планирането на НИХТД на основните структурни звена се разработва от зам.-декана/отговорник по НИХТД на Колежа/ДИКПО чрез обобщение на годишните планове на НИХТД на катедрите. Годишният план на НИХТД на факултета/съвета/департамента се приема от съвета на звеното.

Чл. 35. Годишният план на НИХТД на Шуменския университет се разработва от заместник-ректора по НИХТД на основата на обобщените годишните планове за НИХТД на основните звена, на одобрените и утвърдени за изпълнение научноизследователски проекти.

Чл. 36. Планирането на НИХТД на Шуменския университет се състои в определяне на:

1. Направленията, по които ще се възлагат университетски научни проекти;
2. Вътрешно-институционалните приоритети в научната дейност;
3. Проектно-бюджет за финансиране на НИХТД;
4. Научни и художественотворчески прояви и мероприятия;
5. Перспективни програми за развитие на академичния състав;
6. Краен резултат, ръководител и срок за осъществяване на планираните дейности.

VII. ОТЧИТАНЕ НА НИХТД

Чл. 37. Основните структурни звена в Шуменския университет организират ежегодни научни сесии за докладване на постигнатите през годината научни резултати.

Чл. 38. Всеки член на академичния състав изготвя индивидуален отчет за НИХТД. Индивидуалните отчети за НИХТД на членовете на катедрата се обобщават и оформят от

Катедреният отговорник по НИХТД (до края на месец февруари) в Годишен отчет за НИХТД на катедрата, който се приема от Катедрения съвет.

Чл. 39. Заместник-ректорът по НИХТД ежегодно изготвя информация за организацията, резултатите и разходите по провеждането на НИХТД в ШУ, която е съставна част от отчета на ръководството на ШУ.

Чл. 40. До първата седмица на месец март зам.-декана/отговорника по НИХТД на Колежа/отговорника по НИХТД на Департамента, обобщава изпълнението на задачите и проектите за звеното в Годишен отчет за НИХТД на звеното, който се приема от съвета на звеното.

Чл. 41. Годишният отчет за НИХТД на ШУ се изготвя от заместник-ректора по НИХТД на основата на обобщение годишните отчети за НИХТД на основните звена, на изпълнените научноизследователски проекти и програми.

Чл. 42. Освен годишното отчитане на НИХТД, отговарящите за това лица изготвят периодично отчитане (включително междинно) на количеството и качеството на осъществената НИХТД за периода.

Чл. 43. Оторизиран представител на Шуменския университет периодично актуализира Регистъра за научна дейност (НАЦИД) на базата на отчитаната от академичния състав научноизследователска и художественотворческа дейност.

Чл. 44. Шуменският университет поддържа електронен регистър на всички проекти на страницата на университета, в които участва или организира.

VIII. РЪКОВОДСТВО НА НИХТД

Чл. 45. НИХТД на ШУ се ръководи от Академичния съвет, който определя научната политика на ШУ и решава основните въпроси на организацията и съдържанието на тази дейност. Управлението на НИХТД на ШУ се осъществява от Ректора и Заместник-ректора по научноизследователската дейност.

Чл. 46. Заместник-ректорът по НИХТД :

1. Внася за одобрение от АС Стратегията за НИХТД на ШУ;
2. Организира и контролира изготвянето на планове и отчети за НИХТД на основните структурни звена;
3. Внася за одобрение от АС плана и отчета на ШУ за НИХТД;
4. Внася за одобрение от АС система за организиране и провеждане на конкурси, целево финансирани от държавния бюджет;
5. Внася за одобрение от АС критерии за оценка и отчет на резултатите от проектите;
6. Предлага на АС за утвърждаване на определените за разработване проекти;
7. Организира и контролира информационното осигуряване на НИХТД в ШУ;
8. Разработва и организира разработването на образци на документи за осъществяването на НИХТД и следи за тяхното спазване.

Чл. 47. НИХТД на основните структурни звена се ръководи от Факултетния съвет/съвет на Колежа/съвет на ДИКПО, който определя научната политика на звеното като приема

годишния план и отчет на НИХТД на звеното. Управлението на НИХТД в основните структурни звена се осъществява от заместник декана/директора. Заместник деканът/директорът:

1. Изготвя и внася за одобрение от съвета на звеното годишен план и отчет за НИХТД на факултета/Колежа/Департамента;
2. Контролира изпълнението на годишния план на НИХТД на звеното;
3. Организира и подпомага НИХТД на студентите, докторантите и специализантите;
4. Периодично събира от академичния състав информация за НИХТД и публикационната дейност и поддържа база данни за НИХТД в звеното;
5. Подпомага информационното осигуряване за НИХТД в звеното;
6. Предоставя актуална информация за НИХТД на ОСЗ в съответните раздели от сайта на университета и в специализирания сайт на Центъра за трансфер на технологии.

Чл. 48. НИХТД на първичните структурни звена се ръководи от Катедрения съвет, който подпомага и контролира научната дейност на членовете на катедрата. Управлението и координирането на изпълнението на НИХТД на катедрата се осъществява от Катедрен отговорник по НИХТД. Катедреният отговорник по НИХТД:

1. Изготвя и внася за одобрение от Катедрения съвет годишен план и отчет на НИХТД на катедрата;
2. Контролира изпълнението на годишния план на НИХТД на катедрата;
3. Организира и подпомага НИХТД на студентите, докторантите и специализантите;
4. Периодично събира от академичния състав информация за НИХТД и публикационната дейност и поддържа база данни за НИХТД в катедрата;
5. Подпомага информационното осигуряване за НИХТД в звеното.

Чл. 49. НИХТД на студентите се ръководи и подпомага от Катедрените и Факултетните съвети, и от Студентския съвет.

Чл. 50. (1) Консултативен орган в провеждането на научната политика на Академичния съвет на ШУ е Комисията по научноизследователската дейност, която има мандата на Ректорското ръководство.

(2) Комисията по НИХТД се назначава от Ректора на ШУ по предложение на основните структурни звена.

(3) Статутът и функциите на комисията по НИХТД се регламентират в Правилника за дейността на комисията по научноизследователска дейност и художествено-творческа дейност.

IX. ФИНАНСИРАНЕ НА НИХТД

Чл. 51. Научноизследователската дейност, осъществявана от ШУ се финансира с част от бюджета на ШУ – перо „научноизследователска и художественотворческа дейност“. Постъпленията са от:

1. Трансфери от държавния бюджет, отпуснати целево за присъщата на ШУ научноизследователска и художественотворческа дейност;
2. Договорни средства от спечелени проекти в национални и международни конкурси;
3. Постъпления от продажба на готови научни продукти, услуги и документация, получена от научноизследователска, експертно-консултантска и сродна дейност;
4. Приходи от права върху индустриална собственост, авторски и други сродни права;

5. Средства по сключени договори с външни организации;
6. Дарения, спонсорство и реклама;
7. Собствени средства на ШУ.

Чл. 52. 7% от постъпленията от договорните средства от спечелени проекти в национални и международни конкурси се трансферират в бюджета на ШУ. От тях 10% се трансферират към Фонд „Подкрепа на специализирани издания с импакт фактор (IF) и импакт ранг (SJR)“.

Чл. 53. Средствата за научноизследователската дейност се изразходват за:

1. Провеждане на фундаментални и приложни изследвания по научноизследователските задачи, проекти и програми;
2. Публикуване на резултатите от НИХТД
3. Поддържане на научна инфраструктура (литература, средства за измерване, лицензи на софтуер и др., както и заплащане на информационни продукти и услуги);
4. Организиране и провеждане на научни форуми;
5. Организиране и провеждане на художественотворчески прояви и мероприятия и друга присъща дейност на Първичното звено.
6. Популяризиране и разпространение на резултатите от НИХТД;
7. Заплащане на такси за членовете на академичния състав, докторанти и студенти за участие в научни прояви;
8. Заплащане на членове на научни колективи на срочен трудов договор, както и за възнаграждение на докторанти и студенти, когато те са ангажирани с научноизследователска задача, за която са предназначени средствата;
9. Командировки на членовете на академичния състав, студенти и докторанти в страната и в чужбина за участие в научни прояви и осъществяване на дейности, свързана с НИХТД.
10. Експертна дейност (рецензии, консултации и др.) на членове на академичния състав на ШУ или на външни за Университета експерти след сключен договор.

Чл. 54. Финансирането на издаването на научни трудове със средства, целево отпуснати от държавния бюджет за НИХТД е обвързано с издателския план на ШУ.

Чл. 55. Финансовото подпомагане на издаването на учебници и учебни помагала се извършва с решение на съветите на основните структурни звена и на катедрените съвети от собствени средства на звената.

Чл. 56. Условието и редът за разпределение и изразходване на средствата от целевото финансиране от Държавния бюджет се осъществяват съгласно:

1. Регламент за разпределение на средствата, който се утвърждава в началото на всяка календарна година от АС по предложение на Комисията по НИХТД;
2. Системата за организация, провеждане, класиране и отчитане на проектите, участващи в конкурса за финансиране от средства, отпуснати от държавния бюджет за научноизследователска и художественотворческа дейност на ШУ;
3. Методика за определяне на приноса на основните структурни звена за осъществяване на обучението по всяко професионално направление за целите на разпределението на получените приходи от такси за обучение на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението.

Чл. 57. Заместник-ректорът по НИХТД и ръководителят на Финансово-счетоводния отдел на ШУ наблюдават и контролират приходите и разходите на цялостната научноизследователска и художественотворческа дейност и ежегодно отчитат тяхното разпределение и усвояване пред Академичния съвет.

Чл. 58. Научните прояви, организирани от ШУ, се провеждат с такса за правоучастие за външните участници, чийто размер се определя от организационния комитет на проявата.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този правилник:

1. „Академичен състав“ е преподавателския, научно-преподавателския, изследователския или художествено-творческия състав, както и назначените за осъществяване на определена дейност специалисти и експерти.

2. „Основно структурно звено“ на ШУ са факултетите, колежа и департамента, които се състоят от катедри и научни центрове.

3. „Първично структурно звено“ на ШУ са катедрите.

4. „Научноизследователска задача“ или накратко „задача“ е отделен научен проблем, който изследва явление, което трябва да се обясни, да се установи причината или да се предвиди резултата. Задачата може да се формулира и решава индивидуално или в малък колектив.

5. „Научноизследователски проект“ или накратко „проект“ е съвкупност от близки по научна тематика задачи, обединени в постигането на научна цел. Целта и задачите на проекта и тяхното решаване се осъществява от научен колектив.

6. „Научноизследователска програма“ или накратко „програма“ е всяка дейност, която се организира и осъществява на общоуниверситетско ниво или в рамките на научно сътрудничество.

§ 3. При излизането на нови нормативни документи относно научноизследователската дейност, заместник-ректора по НИХТД внася предложение в АС за необходимите изменения и допълнения на настоящия правилник.

§ 4. Правилникът може да се изменя и допълва по реда на неговото приемане.

§ 5. Неуредените в правилника въпроси във връзка с научноизследователската дейност се решават от Ректора или от Академичния съвет съобразно техните компетенции.

Правилникът е приет с решение на Академичния съвет Протокол № РД-05-06 от 23.02.2018 г.